

प्रधानमंत्री कुसूम घटक “ब” अंतर्गत सर्वसाधारण
लाभार्थ्यांसाठी राज्य शासन हिस्स्यापोटी
रु.१०७.७७०६ कोटी अनुदान महावितरण
कंपनीस रोखीने वितरीत करणेबाबत.
(मागणी क्र.के-६, लेखाशीर्ष क्र.२८१००९०२)

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
नस्ती क्रमांक:-बियुडी-२०२५/प्र.क्र.९७/ ऊर्जा-७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक: १८ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :-

१. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र.सौरप्र-२०१९/प्र.क्र.२६८/ऊर्जा-७, दि.१२.०५.२०२१.
२. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र.सौरप्र-२०२२/प्र.क्र.२९५/ऊर्जा-७, दि. ०९.०१.२०२३.
३. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, क्र.सौरप्र-२०२२/प्र.क्र.२९५/ऊर्जा-७,
दिनांक ०५.०३.२०२४.
४. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक ०७.०४.२०२५.
५. महावितरण कंपनीचे पत्र क्र.अ.व व्य.सं/महावितरण/निधीची मागणी/२०३११, दिनांक २३.०६.२०२५.

प्रस्तावना:

“राज्यातील कृषीपंप वीज जोडण्यांचे सौर ऊर्जेद्वारे विद्युतीकरण करण्याचे अभियान” संदर्भाधिन क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये जाहिर करण्यात आले असून, सदर अभियानातील प्रधानमंत्री कुसूम घटक “ब” योजनेतर्गत दरवर्षी एक लाख नग याप्रमाणे पुढील ५ वर्षांमध्ये ५ लाख सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यात येणार आहेत. सदर योजनेची अंमलबजावणी महावितरण कंपनी व महाऊर्जा कार्यालयामार्फत करण्यात येत आहे. महावितरण कंपनीकडून एकूण २.५० लक्ष पारेषण विरहित सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यात येत आहेत. त्यापैकी, सर्वसाधारण घटकासाठी एकूण २,००,५३८ सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यात आले आहेत. त्यासाठी, एकूण, रु.५०७.६९ कोटी इतका राज्य शासन हिस्सा आवश्यक आहे. सदर आवश्यक रकमेपैकी आस्थापित पंपांसाठी यापूर्वीच्या आर्थिक वर्षांमध्ये रु.२६५.७४ कोटी इतका निधी महावितरण कंपनीस उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता, महावितरण कंपनीने त्यांच्या संदर्भाधिन क्र.५ येथील पत्रान्वये सर्वसाधारण घटकासाठी आस्थापित करण्यात आलेल्या सौर कृषीपंपासाठी उर्वरित रु.२४१.९५ कोटी इतक्या निधीची मागणी केली आहे. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरीता मागणी क्र.के-६, लेखाशीर्ष क्र.२८१००९०२ खाली रु.२८४.९८ कोटी इतकी अर्थसंकल्पिय तरतूद मंजूर करण्यात आली आहे. प्रधानमंत्री किसान ऊर्जा सुरक्षा एवं उत्थान महाभियान (कुसूम) या अभियानाच्या घटक “ब” अंतर्गत सर्वसाधारण लाभार्थ्यांसाठी आस्थापित करण्यात आलेल्या सौर कृषी पंपाकरीता राज्य शासनाच्या हिस्स्यापोटी सन २०२५-२६ साठी मागणी क्रमांक के-६, लेखाशीर्ष क्र.२८१००९०२ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पिय तरतूदीमधून रु.१०७.७७०६ कोटी इतका निधी अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण कंपनी, मुंबई यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

प्रधानमंत्री किसान ऊर्जा सुरक्षा एवं उत्थान महाभियान (कुसूम) या अभियानाच्या घटक "ब" अंतर्गत महावितरण कंपनीकडून सर्वसाधारण लाभार्थ्यांसाठी आस्थापित केलेल्या सौर कृषीपंपांकरीता रु.१०७.७७०६ कोटी (रुपये एकशे सात कोटी सत्त्याहत्तर लाख सहाशे फक्त) इतका निधी अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण कंपनी, मुंबई यांना वितरीत करण्यास याद्वारे शासन मंजूरी देण्यात येत असून, सदर निधी अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण कंपनी, मुंबई यांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

२. सदर रक्कम अदा करण्यासाठी श्री.नारायण श्री.कराड, सह सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी व श्रीम.अंकिता बोन्हाडे, कार्यासन अधिकारी, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर निधी आभासी वैयक्तीक ठेव लेखा प्रशासक म्हणून घोषित करण्यात आलेले संचालक (वित्त), महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्या., मुंबई यांच्या नावे अदा करण्यात यावा.

४. प्रधानमंत्री कुसूम घटक "ब" योजनेवरील खर्चाचा, उद्दिष्टे व प्रत्यक्ष साध्यता याबाबतच्या माहितीसह मासिक व त्रैमासिक अहवाल लगतच्या महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत महावितरण कंपनीने शासनास सादर करावा. या शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आलेला निधी केवळ या योजनेतील घटक "ब" अंतर्गत सर्वसाधारण लाभार्थ्यांच्या सौर कृषी पंपांकरीता सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी खर्च करण्यात येईल, याची खातरजमा करण्यात यावी. विहित कालावधीत सदर निधी कोणत्याही परिस्थितीत खर्च न होता महावितरण कंपनीकडे पडून राहिल्यास त्याची संबंधितांवर जबाबदारी निश्चित करावी. मान्य व अनुज्ञेय काळात खर्च करण्याची जबाबदारी अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण कंपनी यांची राहिल. याबाबतचा त्रैमासिक अहवाल न चुकता सादर करण्याची जबाबदारी लेखाविषयक बाबी हाताळणाऱ्या सहायक/उप संचालक (लेखा) म्हणून कार्यभार पाहणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर टाकण्यात यावी.

५. सदर निधीच्या लेख्यासंबंधीची कागदपत्रे, महावितरण कंपनीने आवश्यक तेव्हा महालेखापाल, मुंबई, महाराष्ट्र-१ यांच्याकडे तपासणीसाठी सादर करावीत.

६. याबाबतचा खर्च "मागणी क्रमांक के-६, २८१० नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा, ०२, सौर, १०२, प्रकाशव्होल्ट, (०१) सौर उर्जा कृषिपंप बसविण्याचा कार्यक्रम, (०१)(०१) सौर वीजेवरील कृषिपंप बसविण्यासाठी सहायक अनुदान, (राज्य हिस्सा) (कार्यक्रम), ३३, अर्थसहाय्य (२८१००९०२)" या लेखाशीर्षाखाली सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर अर्थसंकल्पिय तरतूदीमधून भागविण्यात यावा. या लेखाशीर्षाखाली निधी वितरीत करण्यासाठी सादर करण्यात येणाऱ्या देयकाच्या अनुषंगाने प्रमाणित करण्यात येते की, सदर देयक सशर्त असून या लेखाशीर्षाखाली कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. तसेच, उपयोगिता प्रमाणपत्र प्रलंबित नाही.

७. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी महावितरण कंपनीस निधी वितरीत करताना शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक ०७.०४.२०२५ मधील आवश्यक त्या सूचना व अटीचे पालन करून आणि नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२४५/२०२५, दिनांक १७.०७.२०२५ व या विभागाच्या ई-नस्ती क्र.१२११५९४ वर वित्त विभागाने दिनांक ३०.०७.२०२५ रोजी दिलेल्या मान्यतेनुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९१८१८१७११२०१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रदिप भिंताडे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा.सभापती/मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानपरिषद/विधानसभा यांचे सचिव, मुंबई,
३. मा.उप सभापती/मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानपरिषद/विधानसभा यांचे सचिव, मुंबई,
४. मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.उप मुख्यमंत्री (नगरविकास व गृहनिर्माण), महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. मा.मंत्री (अपारंपरिक ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. मा.राज्यमंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
९. सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१०. सर्व विधानपरिषद/विधानसभा सदस्य, विधानभवन, मुंबई,
११. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
१२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१४. अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१५. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मुंबई,
१६. महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर,
१७. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
१८. सचिव, मा.महाराष्ट्र वीज नियामक आयोग, मुंबई (पत्राने),
१९. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधारी कंपनी मर्या., मुंबई,
२०. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्या., मुंबई,
२१. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्या., मुंबई,
२२. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनी मर्या., मुंबई,
२३. सर्व विभागीय आयुक्त,
२४. महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे,
२५. सर्व जिल्हाधिकारी,
२६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदा,
२७. सह सचिव (ऊर्जा-७/३), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२८. ऊर्जा उप विभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२९. कक्ष अधिकारी (ऊर्जा-३), उ.ऊ.का.व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना ०३ मूळ प्रतींमध्ये पुढील आवश्यक कार्यवाहीसाठी.
३०. कक्ष अधिकारी (प्रशासन-१), उ.ऊ.का.व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना पुढील आवश्यक कार्यवाहीसाठी.
३१. निवड नस्ती/ऊर्जा-७.